

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

MAMR242-12 - Vishesh Granthakar - Keshav Meshram

(विशेष ग्रंथकार : केशव मेश्राम)

1. 'कधी हद्दपार न होणाऱ्या जाती अनुभवाचे जळित म्हणजे 'हकिकत' ही कादंबरी होय'. हे केशव मेश्रामांचे विधान 'हकिकत' या कादंबरीच्या आधारे सिद्ध करा. 15
किंवा
'जटायू' या कादंबरीचे लेखन करताना, तटस्थता पाळण्यात केशव मेश्राम यशस्वी झाले आहेत, हे कादंबरीच्या आधारे पटवून द्या.
2. 'पोखरण' या कादंबरीतील पात्रे त्यातील संवादांसह ठसठशीतपणे उतरलेली आहेत, हे कादंबरीच्या आधारे उलगडून दाखवा. 15
किंवा
'दोन परस्परविरुद्ध जीवननिष्ठांचा, संस्कृतिमूल्यांचा व जीवन जाणिवांचा संघर्ष चित्रित करणारी 'पोखरण' कादंबरी अंतर्मुख करते. 'या डॉ. योगेंद्र मेश्राम यांच्या विधानाची सत्यता पटवून द्या.
3. 'रुतलेली माणसे' मधील व्यक्तिरेखा अभ्यासतांना केशव मेश्रामांच्या जीवन प्रवासाचे दर्शन घडते, सिद्ध करा. 15
किंवा
'रुतलेली माणसे' मधील स्त्रियांचे सविस्तर दर्शन घडवा.
4. केशव मेश्रामांनी 'अक्षरभाकिते' मधून केलेले दलित साहित्यविषयक चिंतन सविस्तर मांडा. 15
किंवा
'अक्षरभाकिते' मध्ये केशव मेश्रामांनी संत साहित्याचा परामर्श कसा घेतला आहे.
5. पुढीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपणे लिहा. 20
 - 1) 'जटायू' मधील नेने मास्तर.
 - 2) पोखरणमधील दण्डक.
 - 3) 'रुतलेली माणसे' मधील नानी.
 - 4) बाबासाहेबांशी संवाद.

1. 'नामस्मरणभक्ती ही प्रापंचिकासाठी सर्वात श्रेष्ठ भक्ती आहे ' हे नामपर अभंगाद्वारे स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- तुकारामांच्या प्रासंगिक अभंगावर भाष्य करा.
2. देवाच्या जवळ राहिल्याने एकच चैतन्यतत्त्व दिसते ते देवाशी सलगीचे अभंग यातून थोडक्यात स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- विठ्ठलविषयक प्रेमाची व त्यांच्या एकसंध व्यक्तीमत्वाची जाणीव त्यांच्या एकविध अभंगातून कशी व्यक्त होते, स्पष्ट करा.
3. "संततुकारामांनी जो आध्यात्मिक मार्ग दाखविला आहे, तोच मार्ग ' उपदेशपर अभंगात ' आहे " या विधानाची सार्थकता स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- किर्तनपर अभंगाचे विवेचन करा.
4. तुकारामांनी शिवाजी महाराजांना केलेला उपदेश सविस्तर स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- 'तूकारामांनी आपल्या कवितेत संतप्रतिमेचा परोपरीने गौरव केला आहे ' हे संतपर अभंगाच्या आधारे स्पष्ट करा.
5. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टिपणे लिहा. 20
- 1) अद्वैतपर अभंग.
 - 2) भेटीचे अभंग.
 - 3) नाटाचे अभंग.
 - 4) पंढरी महात्म्य.
